

I DAĻA

BĒRNI AR
FUNKCIONĀLIEM
TRAUCĒJUMIEM

Daugavpils Stropu pamatskolas - attīstības centrs
skolotājas Alla Silova, Ilze Zeiliša
10.05.2022.g.

Kas ir funkcionāli traucējumi?

Funkcionāli traucējumi ir jebkāda veida traucējumi, kas cilvēkam, t.sk. bērnam, apgrūtina spēju rūpēties par sevi vai veikt ikdienas darbības vai iekļauties sabiedrībā.

Funkcionāli traucējumi var būt iedzimti vai iegūti skeleta, muskuļu, saistaudu vai ķirurģisku slimību vai dažādu traumu rezultātā.

Funkcionālo traucējumu veidi:

- ❖ redzes traucējumi
- ❖ dzirdes traucējumi
- ❖ kustību traucējumi
- ❖ fiziskās attīstības traucējumi
- ❖ uzvedības traucējumi
- ❖ autiskā spektra traucējumi
- ❖ runas attīstības traucējumi
- ❖ garīgās attīstības traucējumi
- ❖ jaukti traucējumi

Bērnu ar funkcionāliem traucējumiem raksturojums

Funkcionālo traucējumu veidi	Bērna raksturojums
Redzes traucējumi	Nespēj ilgstoši koncentrēt acis uz noteiktu objektu/priekšmetu; palielināta uzbudināmība un kustīgums; ātri nogurst; apgrūtināta kustību koordinācija; aizkavēta runas attīstība.
Dzirdes traucējumi	Runas problēmas, grūti apgūst vārdu krājumu; palielināta psihomotorā aktivitāte; emocionāla nepatstāvība; iespējama attīstības aizture; samazināta uzmanības noturība; nespēj veidot kontaktus; skaļš; ātri aizkaitināms (ja nesaprot viņa teikto, vajadzību).
Kustību traucējumi	Lielās un smalkās motorikas attīstības kavēšanās, kas izpaužas kā neveiklums, lēnums vai neprecīzas kustības; kognitīvās attīstības nepietiekamība; vērojami uztveres traucējumi; informācijas apjoma ierobežojums; runas traucējumi; emocionāla nestabilitāte; ierobežots kontakts ar apkārtējiem; kautrīgs; bikls.
Uzvedības traucējumi	Parasti nepaklausīgs, nedara to, ko liek pieaugušie; bieži kaujas ar citiem bērniem vai arī dara tiem pāri; bieži melo vai mānās; zog no mājām, skolā vai citur.
Hiperaktivitāte	Nemierīgs, pārāk aktīvs, nespēj ilgāku laiku palikt mierā; grozās; neapdomā savu rīcību pirms rīkoties; viegli novērst uzmanību, nenoturīgas koncentrēšanās spējas; uzdevumus neizpilda no sākuma līdz beigām.

Funkcionālo traucējumu veidi	Bērna raksturojums
Autiskā spektra traucējumi	Aizkavēta vai traucēta valodas attīstība; netipisks acu kontakts; šaurš interešu loks; uzvedības traucējumi; intereses trūkums par citiem cilvēkiem; stipras dusmu lēkmes, reaģējot uz pārmaiņām; ļoti minimāla kontaktēšanās ar apkārtējiem.
Runas attīstības traucējumi	Ierobežots vārdu krājums; atmiņas un loģiskās domāšanas nepietiekamība; samazinātas koncentrēšanās spējas; intereses trūkums apgūt jaunas lietas; ierobežota komunikācijas spēja; emocionāli nelīdzsvarots.
Garīgās attīstības traucējumi	Samazināta vispārējā intelekta funkcionēšana; aizkavēta vai traucēta valodas attīstība; īslaicīga uzmanība un atmiņa; vājas koncentrēšanās spējas; apgrūtināta apkārtējās vides uztveršana; grūtības saskaroties ar jaunām un nezināmām lietām; traucētas komunikācijas iespējas; var būt gan pasīvs, gan arī agresīvs un impulsīvs.

Atzinums

Daugavpils pilsētas pedagoģiski medicīniskās komisijas atzinums

Daugavpils pilsētas pedagoģiski medicīniskās komisijas

ATZINUMS Nr. 2021/020/5

Saules iela 7, Daugavpils
(izdošanas vieta)

2021. gada 7. jūlijs

Atzinums izsniegts, pamatojoties uz pedagoģiski medicīniskās komisijas 2021. gada 7. jūlija lēmumu (sēdes protokols Nr.2021020).

Izglītojamā vārds, uzvārds

Personas kods

Mācību valoda

latviešu

Dzīvesvietas adrese

Izglītības iestāde

Daugavpils Stropu pamatskola - attīstības centrs

Klase

pirmsskola 5-6g.

Pedagoģiski medicīniskās komisijas atzinums:

Izglītojamā veselības stāvoklim, spēju un attīstības līmenim piemērotākā izglītības programma ir "Speciālās pamatizglītības programma izglītojamiem ar smagiem garīgās attīstības traucējumiem vai vairākiem smagiem attīstības traucējumiem". Izglītības programmas kods - 21015911.

Izglītojamā veselības, spēju un attīstības līmeni atkārtoti izvērtēt pedagoģiski medicīniskajā komisijā:

ja nepieciešams.

Pedagoģiski medicīniskās komisijas ieteikumi izglītojamā speciālo vajadzību nodrošināšanai:
Ieteicamas nodarbības pie psihologa.

Atbalsta pasākumi:

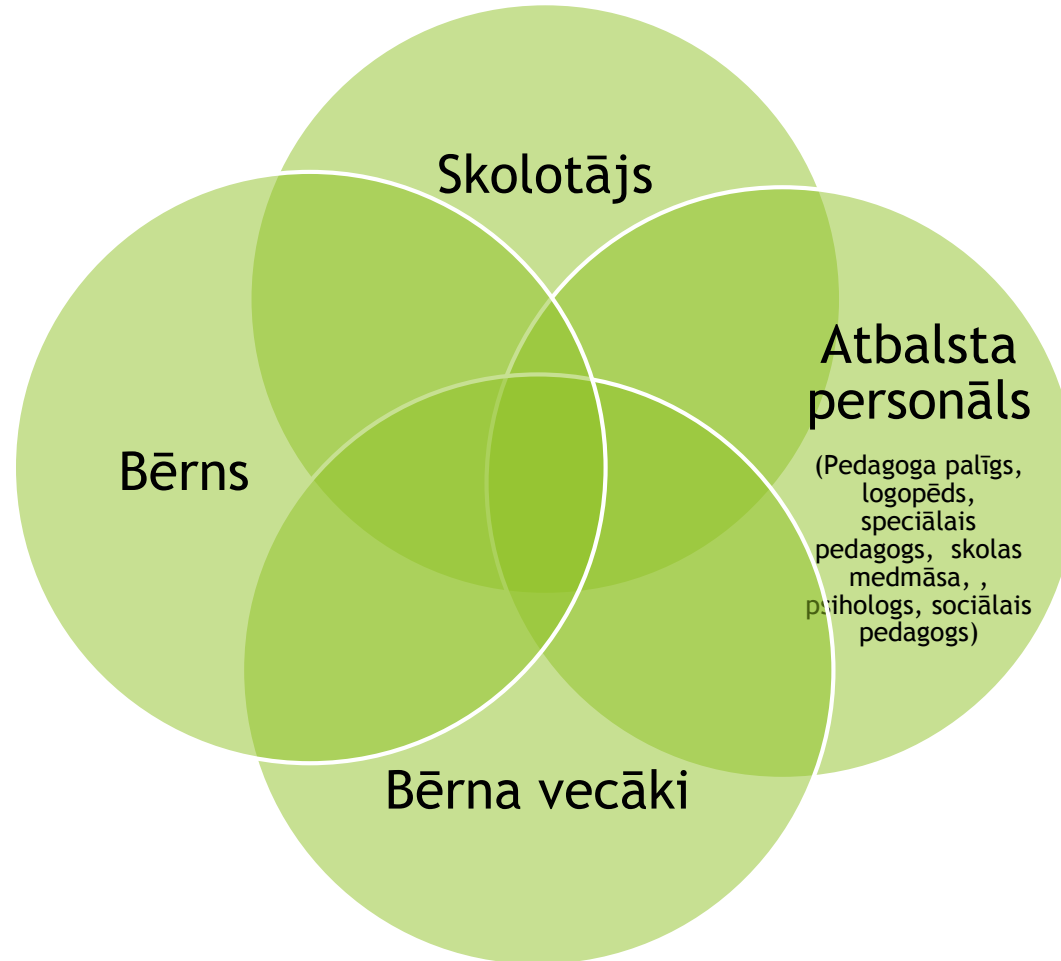
individuālas nodarbības pie logopēda; norādes sniegt īsas un saprotamas, sadalot pa daļām, un pēc nepieciešamības, tās atkārtot; nodrošināt pēc iespējas mazāku ārējo stimulu ietekmi; individuālas nodarbības pie speciālā pedagoga; klasē sola novietojums atbilstoši izglītojamā vajadzībām; izmantot atgādes (vizuālas, verbālas, taktīlas) darba organizēšanai, kuras palīdz skolēnam koncentrēties; sniegtot mutvārdu norādījumus, uzturēt acu kontaktu ar izglītojamo, samazināt vienlaikus doto instrukciju skaitu; verbālo informāciju papildināt ar vizuālo informāciju; sniegt pozitīvu emocionālu atbalstu, nepārmest to, kas nav izdevies, bet uzmuntrināt par izdekušos darbu; iekārtot darba vietu, iespējami samazinot apkārtējos stimulus, kas varētu novērst uzmanību; iekārtota relaksācijas vieta; alternatīvās komunikācijas līdzekļi.

Komisijas vadītājs:

(paraksts un tā atšifrējums)

Tatjana Maņkovska

Izglītības iestādes, bērna un bērna vecāku sadarbība

Vispārējās stratēģijas darbā ar bērniem, kuriem ir funkcionāli traucējumi

1. Izvirziet sasniedzamus mērķus:
  - Sāciet ar maziem mērķiem, lai bērns varētu tos sasniegt.
  - Kopīgi priecājieties par katru bērna sasniegumu, pirms izvirzāt viņam jaunu uzdevumu.
2. Norādījumiem ir jābūt vienkāršiem un konkrētiem:
  - Īsi, bet precīzi. Viens lūgums vai norādījums vienā- divos teikumos.
  - Atzīmējiet bērna neatlaidību ar iedrošinājumu un atzinību.
  - Piedāvājiet bērnam īsas aktivitātes, lai bērns spēj noturēt uzmanību.
3. Palīdziet bērnam iemācīties:

- Izmēģiniet dažādas pieejas. Ja bērns neapgūst vēlamu darbību pēc mutiskiem norādījumiem-nākošreiz parādiet, kā to darīt.
- Ja bērns var apgūt darbību, bet pēc stundas to vairs nespēj atkārtot. Atkārtojiet savus norādījumus vēl un vēl. Esiet pacietīgi.

4. Izstrādājiet skaidrus noteikumus:

- Izstrādājiet skaidrus noteikumus bērna uzvedībai un uzrakstiet tos.
- Jau iepriekš vienojieties, kādas sekas būs noteikumu pildīšanai vai pārkāpumam.
- Nosakot noteikumus un to pildīšanas sekas, pārrunājiet tos ar bērnu, bet tiklīdz tie ir pieņemti, stingri tos ievērojiet.

5. Esiet pacietīgi, bet stingri pret nevēlamu uzvedību:

- Ja jums ir jākorģē bērna uzvedību, dodiet viņam vēlamās uzvedības piemēru.

-Ļaujiet bērnam praktizēties vēlamajā uzvedībā, izpaužiet savu pozitīvo attieksmi, kad bērnam tas izdodas.

6. Uzsveriet veiksmes:

- Reaģējiet ar entuziasmu un prieku uz vismazāko bērna veiksmi, lai cik nenožīmīga tā šķiet.
- Iedrošiniet aktivitātes, kas bērnam izdodas.
- Ignorējiet neveiksmes, uzsveriet pozitīvo.

7. Veidojiet ciešas attiecības:

- Neatkarīgi no tā, kā veicas, cik bieži vien iespējams dariet kopīgi lietas, kas bērnam patīk.
- Ļaujiet bērnam izvēlēties aktivitāti un noteikt noteikumus.

Iekļaujošo pasākumu formu daudzveidība:

- ❖ Izglītojoša rakstura nodarbības
- ❖ Sporta pasākumi
- ❖ Ekskursijas
- ❖ Radošās darbnīcas
- ❖ Koncerti
- ❖ Izstādes
- ❖ Mākslas, dzejoļu, dziesmu festivāls
- ❖ Vasaras nometnes

Pielāgojumi bērniem ar funkcināliem traucējumiem

Pielāgojumu joma	Pielāgojumu veids
<i>Apkārtējās vides adaptācija</i>	Adaptācija vai modifikācijas, kuras steidzīgi nepieciešamas bērnu drošībai, pārvietošanās iespējai, labsajūtai, darbībai.
<i>Instrukciju adaptācija</i>	Adaptācija, kura maina instrukciju sasniegšanu, lai tās būtu bērnam uztveramas un saprotamas.
<i>Materiāla adaptācija</i>	Adaptācija vai modifikācijas, kuras nepieciešamas, lai bērni varētu ērti tos izmantot.
<i>Dienas plāna /nodarbības / pasākuma gaitas adaptācija</i>	Aktivitāšu /uzdevumu adaptācijas, kuras orientētas uz vēlamā rezultāta iegūšanu.

PĀLDIES PAR
UZMANĪBU